

Sygn. akt III AUa 1226/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 kwietnia 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Elżbieta Czaja
Sędziowie:	SA Małgorzata Rokicka-Radoniewicz (spr.) SA Małgorzata Pasek
Protokolant: protokolant sądowy Kinga Panasiuk-Garbacz	

po rozpoznaniu w dniu 27 kwietnia 2017 r. w Lublinie

sprawy J. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 26 września 2016 r. sygn. akt VIII U 553/16

I. oddala apelację;

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. na rzecz J. S. kwotę 270 (dwieście siedemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Małgorzata Rokicka-Radoniewicz Elżbieta Czaja Małgorzata Pasek

III AUa 1226/16

UZASADNIENIE

Organ rentowy - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. decyzją z dnia 30 marca 2016 roku odmówił J. S. przyznania prawa do emerytury, ponieważ nie spełniła ona warunków niezbędnych do ustalenia takiego świadczenia, określonych w art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227, ze zm.) oraz rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach

lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, Nr 8, poz. 43 ze zm.). W uzasadnieniu swego stanowiska organ rentowy wskazał, iż wnioskodawczyni nie udowodniła 15 – letniego okresu pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, obowiązującym na danym stanowisku. Organ rentowy nie uznał, jako pracy w warunkach szczególnych, okresów zatrudnienia wnioskodawczyni w (...) Spółce Akcyjnej w Ł. : od 1 lipca 1979 roku do 18 września 1980 roku, od 19 marca 1982 roku do 22 marca 1984 roku, od 1 września 1985 roku do 30 października 1991 roku, od 22 grudnia 1991 roku do 30 listopada 1992 roku, od 14 grudnia 1992 roku do 15 lutego 1993 roku, od 1 marca 1993 roku do 5 maja 1993 roku, od 26 grudnia 1993 roku do 26 stycznia 1994 roku, od 14 kwietnia 1994 roku do 6 czerwca 1994 roku, od 16 czerwca 1994 roku do 4 sierpnia 1994 roku, od 4 września 1995 roku do 25 stycznia 1996 roku, od 6 lutego 1996 roku do 3 kwietnia 1997 roku, od 13 kwietnia 1997 roku do 30 czerwca 1997 roku, od 10 lipca 1997 roku do 25 stycznia 1998 roku, od 1 lutego 1998 roku do 30 września 1998 roku (z wyłączeniem okresów niezdolności do pracy przypadających po dniu 14 listopada 1991 roku) tj. w ilości łącznej 14 lat i 12 dni, ponieważ świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 31 stycznia 2001 roku nie spełnia wymogów formalnych.

Od tej decyzji odwołanie do Sądu Okręgowego w Lublinie wniosła wnioskodawczyni J. S., domagając się zmiany zaskarżonej decyzji i przyznania emerytury z tytułu zatrudnienia w warunkach szczególnych oraz zasądzenia kosztów postępowania według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy w Lublinie wyrokiem z dnia 26 września 2016 roku zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił J. S. prawo do emerytury od dnia(...)oraz zasądził na jej rzecz od organu rentowego kwotę 360 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd Okręgowy w Lublinie ustalił, że J. S. urodzona w dniu (...), w dniu 14 marca 2016 roku złożyła wniosek o przyznanie jej prawa do emerytury. We wniosku J. S. zaznaczyła, że jest członkiem OFE i wniosła o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE na dochody budżetu państwa.

Do wniosku dołączyła świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 31 stycznia 2001 roku wystawione przez (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości w Ł., z którego wynikało, że wnioskodawczyni była zatrudniona w (...) Spółka Akcyjna w Ł. od dnia 1 września 1976 roku do dnia 2 stycznia 2000 roku, a następnie w związku z przejęciem w trybie art. 23¹ kp w Zakładzie Produkcji (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł., a w okresach : od 1 lipca 1979 roku do 18 września 1980 roku, od 19 marca 1982 roku do 22 marca 1984 roku, od 1 sierpnia 1985 roku do 30 października 1991 roku, od 22 grudnia 1991 roku do 30 listopada 1992 roku, od 14 grudnia 1992 roku do 15 lutego 1993 roku, od 29 lutego 1993 roku do 5 maja 1993 roku, od 26 grudnia 1993 roku do 26 stycznia 1994 roku, od 14 kwietnia 1994 roku do 6 czerwca 1994 roku, od 16 czerwca 1994 roku do 4 sierpnia 1994 roku, od 4 września 1995 roku do 25 stycznia 1996 roku, od 6 lutego 1996 roku do 3 kwietnia 1997 roku, od 13 kwietnia 1997 roku do 30 czerwca 1997 roku, od 10 lipca 1997 roku do 25 stycznia 1998 roku, od 1 lutego 1998 roku do 30 września 1998 roku, od 27 lipca 1999 roku do 24 lutego 2000 roku, od 30 lutego 2000 roku do 26 lipca 2000 roku i od 13 sierpnia 2000 roku do 31 stycznia 2001 roku wykonywała stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace związane ze szlifowaniem, klejeniem i wykańczaniem wyrobów przemysłu skórzanego, gdzie jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie A Dział VII, poz. 14 na stanowisku obuwnik wymienionym w wykazie A, Dziale VII, poz. 14 pkt 1 – 4 wykazu stanowiącego załącznik nr 1 do zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego Nr 7 z dnia 7 lipca 1987 roku w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego

Powyższy dokument został zakwestionowany przez organ rentowy, a udokumentowane w nim okresy nie zostały uwzględnione jako okresy wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy ustalił przy tym, że na dzień 1 stycznia 1999 roku wnioskodawczyni legitymuje się łącznym stażem pracy w wymiarze 21 lat, 4 miesiące i 8 dni, w tym 16 lat, 3 miesiące i 6 dni okresów składkowych oraz 5 lat, 1 miesiąc i 2 dni okresów nieskładkowych.

Zaskarżoną decyzją z dnia 30 marca 2016 roku organ rentowy odmówił J. S. prawa do emerytury, z uwagi na nieudowodnienie wymaganego 15 – letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

J. S. w dniu 1 września 1977 roku została zatrudniona przez (...) Zakłady (...) w Ł. na podstawie umowy w celu przygotowania zawodowego. Wnioskodawczyni była wówczas uczennicą Szkoły Przyzakładowej, po jej ukończeniu od dnia 1 lipca 1979 roku wnioskodawczyni została zatrudniona w (...) Zakładach (...) w Ł. (które następnie funkcjonowały pod nazwą : (...) Spółka Akcyjna w Ł.) na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony, w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku obuwnika-szwacza na Wydziale (...), w systemie akordowo – premiowym. Wnioskodawczyni jako obuwnik - szwacz świadczyła obowiązki na oddziale szwalni. Na szwalni pracowało około 40 osób. W okresie zatrudnienia wykonywała prace polegające na ścienianiu elementów wierzchowych. Ścienianie polegało na tym, że wnioskodawczyni otrzymany element obuwia (cholewki) wkładała między stopkę a baryłkę maszyny nazywanej ścieniarką. Baryłka obracała się i przesuwiała elementy po okrągłym nożu. Następnie ścienione elementy wnioskodawczyni przekazywała dalej na produkcję albo sama zajmowała się klejeniem, np. naklejała paski lub rzepy w sandałach. Czasami po obklejeniu też obszywała obuwie np. na obłożynę naklejała gąbkę, formowała tył cholewki i obszywała. Ponadto wnioskodawczyni zajmowała się wklejaniem ściółek w gotowe buty. Wszystkie te czynności wykonywała na tej samej hali, przez 8 godzin dziennie, a pracę świadczyła w systemie dwuzmianowym.

Wnioskodawczyni pracowała cały czas w pełnym wymiarze czasu pracy. Nie była delegowana do wykonywania innych prac, poza pracami wskazanymi powyżej. W czasie, gdy była w ciąży, to też wykonywała te prace lub przebywała na zwolnieniu lekarskim. Gdy miała wysypkę i otrzymywała od lekarza przeciwwskazania do wykonywania pracy przy klejeniu obuwia, to była kierowana do pracy na ścienianiu. Na szwalni panował duży hałas, gdyż noże były cały czas ostrzone, było zapylenie, wydzielaly się nieprzyjemne zapachy z używanych do produkcji klejów, w tym butaprenu, bonikolu, jak też acetonu, nie było wentylacji. Pracownicy otrzymywały fartuchy ochronne i chustki. W okresie zatrudnienia, wnioskodawczyni – tak jak i inni pracownicy – nie otrzymywała dodatku za pracę w warunkach szkodliwych. We wcześniejszym okresie pracownikom był wypłacany dodatek za pracę w warunkach szkodliwych, ale potem był on włączony do wynagrodzeń zasadniczych pracowników.

W okresach : od 19 września 1980 roku do 18 marca 1982 roku, od 23 marca 1984 roku do 31 sierpnia 1985 roku i od 5 sierpnia 1994 roku do 3 września 1995 roku wnioskodawczyni przebywała na urlopiach wychowawczych.

W okresach : od 15 listopada 1991 roku do 21 grudnia 1991 roku, od 1 do 5 kwietnia 1991 roku, od 1 do 7 grudnia 1992 roku, od 16 do 28 lutego 1993 roku, od 6 maja do 31 lipca 1993 roku, od 3 do 23 sierpnia 1993 roku, od 27 stycznia 1994 roku do 15 kwietnia 1994 roku, od 7 do 15 czerwca 1994 roku, od 26 stycznia 1996 roku do 5 lutego 1996 roku, od 4 do 12 kwietnia 1997 roku, od 1 do 9 lipca 1997 roku, od 26 do 31 stycznia 1998 roku, od 1 października 1998 roku do 22 marca 1999 roku wnioskodawczyni przebywała na zwolnieniach lekarskich, pobierając zasiłek chorobowy lub wynagrodzenie chorobowe, zaś w okresie od dnia 25 sierpnia do dnia 25 grudnia 1993 roku wnioskodawczyni przebywała na urlopie macierzyńskim, pobierając zasiłek macierzyński .

Sąd Okręgowy ustalił powyższe na podstawie zeznań wnioskodawczyni, świadków oraz dokumentów z okresu jej zatrudnienia. Sąd podkreślił, że organ rentowy zakwestionował jedynie dokument – świadectwo pracy w szczególnych warunkach, z uwagi na rozbieżność stanowisk pracy wykazanych w świadectwie pracy z wykazem A Dział VII poz. 14 pkt 1-5 zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 7 lipca 1987 roku. Jednak z dowodów przeprowadzonych w toku procesu wynika, że faktycznie w spornym okresie J. S. świadczyła pracę w szczególnych warunkach, co potwierdził sam pracodawca w osobowej karcie prac wykonywanych w szczególnych warunkach. Sąd zauważył, że pracodawca w tymże świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach nieprawidłowo stwierdził, że wnioskodawczyni od dnia „1.08.1985 r.” świadczyła pracę, gdyż do dnia 31 sierpnia 1985 roku wnioskodawczyni przebywała na urlopie wychowawczym. Do świadczenia pracy powróciła po zakończeniu urlopu wychowawczego w dniu 1 września 1985 roku, zamiast daty „1 sierpnia 1985 roku” powinna być zatem wskazana w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach data „1 września 1985 roku”. Nieprawidłowo została również wskazana data „29.02.1993 r.”, gdyż taka data nie istnieje. Zamiast daty „29 lutego 1993 roku” powinna być data „1 marca 1993 roku”.

Sąd wskazał też na drobne rozbieżności pomiędzy datami podanymi w uzasadnieniu odwołania jako okresy przebywania przez wnioskodawczynię na zwolnieniach lekarskich, a datami wskazanymi w świadectwie pracy. Z uwagi

na to, że daty przebywania przez wnioskodawczynię na zwolnieniach lekarskich - wskazane w świadectwie pracy - zostały przepisane z kart wynagrodzeń (które także znajdują się w aktach osobowych wnioskodawczyni), to Sąd uznał je za miarodajne.

Sąd Okręgowy orzekł, że prawo do wcześniejszej emerytury dla osób zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, z uwagi na datę urodzenia wnioskodawczyni, regulują przepisy art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. 2013, poz. 1440, ze zmianami) oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983, Nr 8, poz. 43, ze zmianami). Prawo do emerytury nabywają ubezpieczeni po osiągnięciu wieku przewidzianego m. in. w art. 32, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (1 stycznia 1999 roku) spełnili enumeratywnie określone przesłanki:

posiadają okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat- dla kobiet i 65 lat- dla mężczyzn,

legitymują się okresem składkowym i nieskładkowym, o którym mowa w art. 27.

W ocenie Sądu Okręgowego przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że wnioskodawczyni w ramach obowiązującego ją pełnego wymiaru czasu pracy stale wykonywała w okresach : od 1 lipca 1979 roku do 18 września 1980 roku, od 19 marca 1982 roku do 22 marca 1984 roku, od 1 września 1985 roku do 30 października 1991 roku, od 22 grudnia 1991 roku do 30 listopada 1992 roku, od 14 grudnia 1992 roku do 15 lutego 1993 roku, od 1 marca 1993 roku do 5 maja 1993 roku, od 26 grudnia 1993 roku do 26 stycznia 1994 roku, od 14 kwietnia 1994 roku do 6 czerwca 1994 roku, od 16 czerwca 1994 roku do 4 sierpnia 1994 roku, od 4 września 1995 roku do 25 stycznia 1996 roku, od 6 lutego 1996 roku do 3 kwietnia 1997 roku, od 13 kwietnia 1997 roku do 30 czerwca 1997 roku, od 10 lipca 1997 roku do 25 stycznia 1998 roku, od 1 lutego 1998 roku do 30 września 1998 roku, czyli łącznie w wymiarze 14 lat i 12 dni prace wymienione w wykazie A, Dziale VII „W przemyśle lekkim”, pod poz. 14 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. nr 8 poz. 43), tj. prace związane ze szlifowaniem, klejeniem i wykańczaniem wyrobów przemysłu skórzanego, czyli na oddziale szwalni ścieniała elementy wierzchowe i kleiła poszczególne elementy obuwia. Prace te zostały również wskazane w zarządzeniu Nr 7 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 7 lipca 1987 roku w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego (Dz. Urz. Ministerstwa Przemysłu Chemicznego i Lekkiego nr 4 z dnia 3 sierpnia 1987 roku) stosowanym tu pomocniczo, gdzie wymieniono szczegółowe stanowiska zawarte w wykazie A cytowanego wyżej rozporządzenia. Wśród stanowisk opisanych w dziale VII cyt. zarządzenia pod poz. 14 pkt 1 i 3 figurują prace związane ze szlifowaniem, klejeniem i wykańczaniem wyrobów przemysłu skórzanego, w tym stanowiska: obuwnika montażysty, formowacza i szwacza przy ścieraniu i szlifowaniu elementów wyrobów i przy wykańczaniu wyrobów środkami chemicznymi.

W oparciu o analizę zeznań wnioskodawczyni i świadków, ale przede wszystkich danych wynikających z dokumentów z akt osobowych wnioskodawczyni (w tym z osobowej karty prac wykonywanych w warunkach szczególnych, jak też świadectwa pracy w szczególnych warunkach) uznać należy, iż J. S. w okresach : od 1 lipca 1979 roku do 18 września 1980 roku, od 19 marca 1982 roku do 22 marca 1984 roku, od 1 września 1985 roku do 30 października 1991 roku, od 22 grudnia 1991 roku do 30 listopada 1992 roku, od 14 grudnia 1992 roku do 15 lutego 1993 roku, od 1 marca 1993 roku do 5 maja 1993 roku, od 26 grudnia 1993 roku do 26 stycznia 1994 roku, od 14 kwietnia 1994 roku do 6 czerwca 1994 roku, od 16 czerwca 1994 roku do 4 sierpnia 1994 roku, od 4 września 1995 roku do 25 stycznia 1996 roku, od 6 lutego 1996 roku do 3 kwietnia 1997 roku, od 13 kwietnia 1997 roku do 30 czerwca 1997 roku, od 10 lipca 1997 roku do 25 stycznia 1998 roku, od 1 lutego 1998 roku do 30 września 1998 roku, tj. przez 14 lat i 12 dni była zatrudniona w szczególnych warunkach.

Ponadto Sąd Okręgowy powołał się na uchwałę z dnia 27 listopada 2003 roku (III UZP 10/03) Sądu Najwyższego, który stwierdził, że do okresów pracy w szczególnych warunkach, o jakich mowa w § 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych

warunkach lub w szczególnym charakterze, wlicza się okresy zasiłku chorobowego w czasie trwania tego stosunku pracy, przypadające po dniu wejścia w życie ustawy z dnia 17 października 1991 roku o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U Nr 104, poz. 450 ze zm.), co nastąpiło w dniu 14 listopada 1991 roku.

Podzielając ten pogląd Sąd Okręgowy uznał, że okresy przypadające po dniu 14 listopada 1991 roku, w których wnioskodawczyni będąc zatrudniona w (...) Spółce Akcyjnej w Ł., przebywała na zwolnieniach lekarskich i urlopie macierzyńskim, korzystając w tym czasie ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego, powinny być wliczone do okresów wykonywania przez wnioskodawczynię pracy w szczególnych warunkach. W okresie od dnia 14 listopada 1991 roku do dnia 31 grudnia 1998 roku wnioskodawczyni pobierała świadczenia z ubezpieczenia społecznego z racji choroby lub macierzyństwa w następującym czasie : od 15 listopada 1991 roku do 21 grudnia 1991 roku (1 miesiąc i 7 dni), od 1 do 5 kwietnia 1991 roku (5 dni), od 1 do 7 grudnia 1992 roku (7 dni), od 16 do 28 lutego 1993 roku (13 dni), od 6 maja do 31 lipca 1993 roku (2 miesiące i 2 dni), od 3 do 23 sierpnia 1993 roku (21 dni), od 25 sierpnia do 25 grudnia 1993 roku (4 miesiące), od 27 stycznia 1994 roku do 15 kwietnia 1994 roku (2 miesiące i 20 dni), od 7 do 15 czerwca 1994 roku (9 dni), od 26 stycznia 1996 roku do 5 lutego 1996 roku (11 dni), od 4 do 12 kwietnia 1997 roku (9 dni), od 1 do 9 lipca 1997 roku (9 dni), od 26 do 31 stycznia 1998 roku (6 dni), od 1 października 1998 roku do 31 grudnia 1998 roku, (3 miesiące) czyli łącznie przez okres 1 roku 3 miesiące i 24 dni. Doliczając ten okres do okresu, w którym wnioskodawczyni świadczyła pracę w szczególnych warunków, czyli 14 lat i 12, otrzymujemy więcej niż 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Z uwagi na treść cytowanych powyżej przepisów, prawo do emerytury przysługuje wnioskodawczyni od dnia(...), tj. od daty ukończenia przez wnioskodawcę 60 lat, skoro wniosek o przyznanie emerytury wnioskodawczyni złożyła w dniu 14 marca 2016 roku i tego też dnia złożyła wniosek o przekazanie środków zgromadzonych w OFE na dochody budżetu państwa.

O kosztach procesu Sąd orzekł, kierując się wynikiem sporu i na podstawie art. 98 § 1 kpc, art. 99 kpc w związku z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2015, poz. 1804).

Od tego wyroku apelację wniósł organ rentowy – Zakład Ubezpieczeń Społecznych oddział w Ł. zaskarżając wyrok w całości. Wyrokowi zarzucał:

- naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art.184 ust.1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz § 2 ust.1 i § 4 ust.1 pkt 3 rozporządzenia RM z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze poprzez ustalenie prawa do emerytury osobie niespełniającej przesłanki 15 lat pracy w warunkach szczególnych;

- sprzeczność ustaleń Sądu z treścią zebranego materiału dowodowego poprzez przyjęcie, że wnioskodawczyni wykonywała pracę w warunkach szczególnych przez okres ponad 15 lat.

Wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania.

W uzasadnieniu ponadto podnosił, że nie zgadza się ze stanowiskiem Sądu co do uwzględnienie okresów zasiłków chorobowych i macierzyńskiego do okresu pracy w warunkach szczególnych.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Sąd Apelacyjny nie stwierdza zarzucanego naruszenia przepisów prawa materialnego ani sprzeczności w ustaleniach faktycznych.

Sąd Apelacyjny nie stwierdza zarzucanego w apelacji naruszenia przepisów art.184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity - Dz. U. z 2016 r. poz. 778), ani też przepisu § 2 i § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Przepisy te znajdują zastosowanie w ustalonym stanie faktycznym i na ich podstawie słusznie Sąd Okręgowy przyjął, że wnioskodawczyni spełniła wymagane warunki do nabycia emerytury w niższym wieku emerytalnym.

Sąd Okręgowy przeprowadził bardzo szczegółowe, dokładne i wnikliwe postępowanie dowodowe, przede wszystkim z dokumentów znajdujących się w aktach osobowych wnioskodawczyni oraz zeznań wnioskodawczyni i świadków, którzy razem z nią byli zatrudnieni w spornym okresie. Zeznania te wskazują, że wnioskodawczyni, będąc zatrudniona w zakładach obuwniczych wykonywała prace w warunkach szczególnych wymienione w wykazie A, Dziale VII „W przemyśle lekkim”, pod poz. 14 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. nr 8 poz. 43), tj. prace związane ze szlifowaniem, klejeniem i wykańczaniem wyrobów przemysłu skózanego, czyli na oddziale szwalni ścieniała elementy wierzchove i kleiła poszczególne elementy obuwia.

Sąd Okręgowy bardzo drobiazgowo przeanalizował cały materiał dowodowy, ustalając sporne okoliczności – przede wszystkim faktyczne czynności wykonywane przez wnioskodawczynię przy produkcji obuwia - w oparciu o zebrany w toku postępowania materiał dowodowy, w tym również o dokumenty z akt osobowych wnioskodawczyni oraz zeznania świadków, którzy w sposób stanowczy i przekonujący potwierdzili, że w czasie zatrudnienia w (...) Zakładach (...) wnioskodawczyni wykonywała w pełnym wymiarze czasu pracy pracę w szczególnych warunkach. Ustosunkował się przy tym do zastrzeżeń organu rentowego podnoszonych w odpowiedzi na odwołanie.

Odnosząc się do zarzutu wliczenia do stażu pracy w warunkach szczególnych okresów przebywania na zasiłku chorobowym Sąd Apelacyjny w pełni podziela stanowisko przedstawione przez Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżanego wyroku. Istota występującego w sprawie zagadnienia prawnego sprowadza się do określenia wzajemnego stosunku przepisów art. 184 i 32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, przy czym problem zarysował się w związku ze zmianami wprowadzonymi ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach, która weszła w życie z dniem 1 lipca 2004 r do art. 32, określającego warunki nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przez dodanie przepisu ust. 1a., W przepisie tym postanowiono, że przy ustalaniu takich okresów zatrudnienia nie uwzględnia się okresów niewykonywania pracy, za które pracownik po dniu 14 listopada 1991 r. otrzymał wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby lub macierzyństwa, a zatem okresy niezdolności do pracy z powodu choroby i macierzyństwa ulegają wyłączeniu z okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W art. 184 ustawy, obejmującym stany faktyczne zastane w dniu jego wejścia w życie, ustawodawca w sposób szczególny uregulował sytuację prawną ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r. i osobom, które w dniu wejścia w życie ustawy (1 stycznia 1999 r.) wykazały okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn oraz okresu składkowego i nieskładkowego określonych w art. 27 ustawy (co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn), zagwarantował prawo nabycia emerytury po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32. Dodatkowo postawił warunek nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego, a także rozwiązania stosunku pracy. Celem wymienionego przepisu było utrzymanie uprawnień emerytalnych dla wszystkich, którzy w chwili wejścia w życie ustawy spełniają warunki przejścia na emeryturę, z wyjątkiem wieku emerytalnego przewidzianego w art. 32 ustawy (sprawozdanie stenograficzne z 36 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 25 i 26 listopada 1998 r., s. 8-9). Dokonując wykładni tych przepisów Sąd Najwyższy uznał art. 184 ustawy o emeryturach i rentach za samoistną podstawę prawa do emerytury w oderwaniu od chwili osiągnięcia wieku emerytalnego (por. uchwałę z dnia 8 lutego 2007 r., II UZP 14/06, OSNP 2007 nr 13-14, poz. 199, wyrok dnia 18 lipca 2007 r., I UK 62/07, OSNP 2008 nr 17-18, poz. 269), a odnosząc się do relacji między art. 184 i wprowadzonym później

art. 32 ust. 1a ustawy emerytalnej, zwrócił uwagę na zastosowanie art. 184 do tych ubezpieczonych, którzy w dniu 1 stycznia 1999 r. osiągnęli pełny staż ubezpieczeniowy, w tym wymagany okres pracy w szczególnych warunkach, lecz nie osiągnęli wieku emerytalnego, oraz zastosowanie art. 32 do tych ubezpieczonych, którzy chociażby jeden z tych okresów osiągnęli po wejściu w życie ustawy, nie później niż do dnia 31 grudnia 2008 r. W wyroku z dnia 8 lutego 2007 r. jasno wskazał, że ubezpieczeni, do których ma zastosowanie art. 184 ustawy, mogą realizować prawo do emerytury na "starych" zasadach po osiągnięciu wieku emerytalnego, nawet jeżeli ten wiek osiągną po dniu 31 grudnia 2007 r. Przyjęte w art. 32 ust. 1a ustawy różnicowanie okresów wykonywania pracy w szczególnych warunkach nawiązuje do daty wejścia w życie ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytury i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 107, poz. 450 ze zm.), w której poprzednia definicja okresu pracy w szczególnych warunkach pozostała niezmieniona. Okres tej pracy obejmował zarówno okresy składkowe, jak i okresy nieskładkowe, jeżeli mieściły się one w okresie wykonywania pracy zgodnie z umową o pracę. Takie stanowisko zajęł Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 27 listopada 2003 r., III UZP 10/03 (OSNP 2004 nr 5, poz. 87), stwierdzając, że do okresu pracy w szczególnych warunkach wlicza się okresy zasiłku chorobowego w czasie trwania stosunku pracy przypadające po dniu wejścia w życie ustawy o rewaloryzacji emerytur i rent.

W konsekwencji utrwalił się w judykaturze pogląd, że art. 32 ust. 1 ustawy nie ma zastosowania do oceny nabycia prawa do emerytury przed dniem 1 lipca 2004 r. (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 5 maja 2005 r., II UK 219/04, OSNP 2005 nr 22, poz. 361 oraz II UK 215/04, OSNP 2005 nr 22, poz. 360 oraz z dnia 7 lutego 2006 r., I UK 154/05, niepublikowany). Sytuacja osób wymienionych w art. 184, opisywana w doktrynie jako ekspektatywa prawa podmiotowego, polega właśnie na spełnieniu się tylko części stanu faktycznego koniecznego do nabycia prawa, które poprzedza i zabezpiecza przyszłe prawo podmiotowe.

Sąd Apelacyjny w pełni podziela argumentację prawną Sądu Okręgowego zawartą w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku i zauważa, że stanowisko Sądu Okręgowego odzwierciedla przedstawione powyżej poglądy Sądu Najwyższego wyrażone w powołanych powyżej orzeczeniach oraz w wyroku z dnia 13 lipca 2011 r. I UK 12/11 (LEX nr 989126).

W tej sytuacji Sąd Apelacyjny uznał, że zaskarżony wyrok w pełni odpowiada przepisom prawa, dlatego apelacja nie może być uwzględniona.

Mając powyższe na względzie Sąd Apelacyjny na podstawie art.385 KPC orzekł, jak w sentencji.

Orzeczenie o kosztach Sąd Apelacyjny oparł na przepisach art.98 KPC oraz § 9 ust 2 i § 10 ust.1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2015 poz.1804).